

Одночасно із зменшенням туристичних потоків зменшилась місткість готелів та аналогічних засобів розміщення (табл. 3).

Таблиця 3

Місткість готелів та аналогічних засобів розміщення та їх використання в Україні [5, с. 460]

	Місткість, місць		2015-2014 pp.		Обслуговано приїжджих, тис.		2015-2014 pp.		Коефіцієнт використання місткості ¹³	
	2014 ¹⁴	2015	од.	%	2014 ²	2015	од.	%	2014	2015
Україна	135518	132535	- 2983	97,8	3814,2	4297,2	+ 483	126,6	0,21	0,22

За період 2014-2015 років зменшилась кількість номерів в готелях та аналогічних розміщення [1, 166]. Якщо у 2014 р. було 69237 номерів, то в 2015 році – лише 68241 номерів (або скоротилась на 1,4%). Вишевикладене свідчить про необхідність змін у структурі торгівлі послугами.

В якості пріоритетів слід виділити торгівлю послугами, які надають ІТ-компанії. ІТ-індустрія з оборотом в 2.5 млрд доларів США вийшла на 2-е місце в експортних сервісах и на 3-е в загальному списку експорту, віддав перше сільському господарству и друге – транспорту (в основному, транзит газу). У 2016 році є те, що ІТ-індустрія провела консолідоване дослідження ІТ-ринку – PwC. Аналіз стосується 2011-2015 років. За досліджуваний період ІТ-індустрія виросла удвічі. Зараз в українській ІТ-галузі працюють майже 100 тис. людей, 420 тис. – разом з працівниками суміжних галузей. Загалом одне робоче місце в ІТ створює 3,5 робочих місць у суміжних галузях. Так у 2016 році експорт ІТ-послуг склав 2,8 млрд доларів [3].

Розвиток торгівлі цими послугами дасть можливість більш ефективно використовувати людський і науковий потенціал як в цілому по Україні, так і по регіонам, створювати нові робочі місця та збільшувати прибутки до бюджетів різних рівнів. Туристичні та пов'язані з ними послуги також слід розвивати, але головну увагу потрібно звернути на торгівлю високотехнологічними послугами.

Список використаних джерел

1. Статистичний щорічник України за 2015 рік – Київ, ТОВ "Видавництво "Консультант" – 2016 – 586 с.
2. Україна у цифрах 2016. Статистичний збірник – Київ – 2017 – 240 с.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://dou.ua/lenta/articles/2016-summary/>

Пугачевська К. Й.

к.е.н., доцент

Мукачівський державний університет

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Внутрішня торгівля є однією з важливих галузей національної економіки, що забезпечує підтримку вітчизняних товаровиробників, сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, забезпечує наповнення бюджету країни, підтримує збалансованість виробництва й споживання, формує частку валової доданої вартості країни, забезпечує економічно активне населення робочими місцями. Сучасний розвиток національної економіки характеризується поступовою трансформацією, зумовленою впливом євроінтеграційних процесів, лібералізацією у сфері зовнішньоекономічної діяльності, дестабілізацією глобальних торговельних регуляторів та залученням країн у міжнародні економічні відносини. За таких умов зазнають змін пріоритети економічних і товарних відносин України, що потребує адаптації внутрішнього ринку до міжнародних вимог з метою забезпечення внутрішньої та міжнародної конкурентоспроможності. В умовах євроінтеграційних прагнень України, незважаючи на труднощі соціально-економічного й політичного характеру, торговельна діяльність залишається однією із ключових галузей національної економіки. За даними національних рахунків частка доданої вартості, що формується у сфері оптової та роздрібно торгівлі у 2015 р. досягла 16,2%, частка зайнятих у сфері торгівлі складала 26,4%, а частка реалізованої продукції у загальному обсязі становила 37,7% [2]. Разом з тим, активні темпи розвитку торгівлі супроводжуються суттєвими структурними трансформаціями і протиріччями.

Кількісні та якісні перетворення у внутрішній торгівлі України відбуваються під впливом ряду факторів, серед яких слід виділити купівельну спроможність, рівень товарзабезпечення, рівень розвитку матеріально-технічної бази, інституціональні перетворення, а також рівень концентрації та конкуренції [3, с.107]. Упродовж 2000-2016 pp. економічне зростання в Україні характеризувалось нестабільністю, суттєвим зниженням реальних темпів у 2005 і 2008 р., кризовим падом у 2009 р., наростаючим падінням ВВП починаючи з 2013 р. та поступовим поживленням у 2016 р., про що свідчить показник 2,3%. Падіння промислового виробництва у 2009 р. становило 22% і було зумовлено наслідками світової фінансово-економічної кризи. Однак, у 2015 р. знову було зафіксоване вкрай високе падіння на рівні 13,4%, що було зумовлено скороченням зовнішнього і внутрішнього попиту на товари й послуги та зменшенням обсягу прямих іноземних інвестицій. Незважаючи на позитивну динаміку виробництва сільськогосподарської продукції протягом тривалого періоду, у 2015 р. спостерігалось її скорочення на 4,8%. Зростання інфляції (43,3% у 2015 р.) значно вплинули на обсяги реальних наявних доходів населення, які у 2015 р. зменшились на 27,7%. Рівень інфляції у 2016 р. становив 12,4%. Протягом 2014-2015 pp. спостерігалось зменшення фізичних обсягів роздрібного товарообороту на 90,0% та 80,2% відповідно. Суттєвим залишається розрив у обсягах роздрібного товарообороту у міських та сільських регіонах. Зокрема у 2005 р. цей розрив становив 5,54 раз на користь міських поселень, а у 2016 р. – 5,12 раз [2]. Крім того, забезпеченість населення об'єктами

¹² У 2000-2010 роках – за даними Міністерства інфраструктури України, починаючи з 2011 року – за даними Державної служби статистики України.

¹³ Коефіцієнт використання місткості розраховано як відношення кількості ночівель до кількості місць у засобі розміщення, помноженої на кількість днів роботи колективного засобу розміщення.

¹⁴ У загальній кількості враховуються юридичні та фізичні особи-підприємці.

торгівлі у міських поселеннях вища на понад третину, а торговельною площею – у майже 4 рази. Наведені вище тенденції вказують на погіршення розвитку внутрішнього споживчого ринку та, як наслідок, якості життя населення, результатом чого є зменшення інвестиційної привабливості сільських поселень, підвищення рівня їх периферійності й депресивності.

Важливим аспектом аналізу розвитку роздрібного товарообороту підприємств України є його регіональний розподіл. Як свідчить статистика [2], у 2016 р. найбільші обсяги роздрібного товарообороту припадали на підприємства Києва – 19,4%, що зумовлено, у першу чергу чисельністю його мешканців (зокрема, станом на 1 січня 2017 р. кількість постійного населення Києва становила 2925 тис. осіб), концентрацією значних обсягів грошових доходів населення та їх витрачанням на придбання товарів саме в даному регіоні, зосередженістю значної кількості оптових та роздрібних підприємств у Києві (1042 одиниць станом на 01.01.2017 р., що становить майже 9% загальної їх чисельності). З-поміж інших регіонів країни помітними обсягами роздрібного товарообороту характеризуються підприємства Дніпропетровської (9,85), Харківської (7,29), Одеської (7,19), Львівської (5,38) областей. Слід відмітити, що взятий для порівняння 2010 р. чітко відображає значну питому вагу Донецької (9,07%) та Луганської (3,28%) областей у структурі роздрібного товарообороту, частка яких у результаті окупації частини Східних регіонів України склала у 2016 р. 6,46 % та 1,75% відповідно [2].

Однією із ключових проблем функціонування роздрібною торгівлі є експансія зарубіжного торгового капіталу та імпорту, а також інтернаціоналізація вітчизняної торгівлі. Так, у міру процесів лібералізації торговельних потоків, інтеграції національної економіки в міжнародні відносини зростають обсяги імпорту на вітчизняному ринку, що формує суттєві диспропорції у структурі товарообороту [1, с. 9].

Проведений аналіз дав змогу підтвердити значимість індикаторів розвитку внутрішнього ринку у обґрунтуванні масштабів та рівня задоволення попиту населення, стимулюванні розвитку виробництва та прискоренні оборотності капіталу виробничих підприємств, підвищенні швидкості грошового обігу та покращенні інших макроекономічних показників.

Список використаних джерел

1. Анопій В. В. *Актуальні проблеми сучасного розвитку внутрішньої торгівлі України* / В. В. Анопій // *Торгівля, комерція, підприємництво : збірник наукових праць* / [редакц. кол.: Анопій В. В., Куцик П. О., Семак Б. Б. та ін.]. – Львів : Львівська комерційна академія, 2015. – Вип. 18. – С. 5-11
2. *Державна служба статистики України [Електронний ресурс]*. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Пугачевська К. Й. *Роздрібний товарооборот підприємств України: тенденції та проблеми* / К. Й. Пугачевська // *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка*. – 2016. – Вип.2. – С. 106-112.

Граур Е. К.
д.э.н., доцент,
Косничан И. Б.
д.э.н.,
Баран Т. В.
преподаватель
Кооперативно-торговый университет Молдовы
г. Кишинев, Республика Молдова

ИЗМЕНЕНИЯ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ С ЦЕЛЬЮ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ И УСТОЙЧИВОСТИ РАЗВИТИЯ КОМПАНИИ

Когда дует ветер перемен, некоторые начинают строить свои убежища, желая укрыться от них, но ветер разрушит их так или иначе, другие, же строят ветряные мельницы (английская пословица)

В конкурентоспособной экономике, экономические единицы являются ее составной частью, посредством определения использования неких изменений и модернизации в процессе их деятельности, имея непрерывный и когерентный характер, что согласуется с эволюционной тенденцией международного рынка, с национальным и международным законодательством, которые регулируют процесс и порядок их деятельности.

Изменение организационного управления предполагает конкурентоспособность и реализацию новых идей, в развитии и улучшения деятельности, что обеспечит существование и процветание предприятий.

Изменения, которые будут осуществлены, привлекут в этот процесс всех сотрудников компании, так как ожидаемые изменения, направленные на полный спектр деятельности, осуществляемой в рамках организации, достигаются за счет участия трудовых ресурсов. Инновацией в процессе управления является не только появление новых стратегий и принципов деятельности предприятия, но и обработка существующих проблем и препятствий, путем новых видений, новых приемов и методов адаптации к конкурентной среде, анализа глобальных вопросов, влияющих на эволюционное развитие национальной экономики, а также на тех, кто является составной частью данной работы.

Инновационный менеджмент, который эффективно развит на предприятии, приносит положительный эффект для имиджа компании, служит средством продвижения и осознания деятельности компании, так как в настоящее время потребитель имеет высокий спрос на использование товаров и услуг, которые могут удовлетворить его ожидания на более высоком уровне, что приведет к появлению лояльных покупателей.

В аспекте менеджмента преобразования можно отметить, что данная деятельность ожидает появления преданных работников, ратующих к осуществлению деятельности на долгосрочной основе, так как всякая деятельность базируется на творчестве, изобретательности, самоотдаче, но одновременно с этим порождается стресс, ассоциируемый с имеющими место изменениями, основанный на негативном предыдущем опыте. Изменения должны быть проведены с хорошо поставленным управлением и соответственно организованны и проведены.

Организации получают преуспевающие социально-экономические показатели только в том случае, когда будет широко применено про активное или преобразовательное управление, или другими словами – инновационное управление. Экономика Республики Молдова еще проходит транзитный период адаптации в целях становления одной из современных экономик, а успехи остаются быть ожидаемыми до внедрения различных технических, технологических и управленческих